

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävänä on tarjota hyvinvointi-, varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri, vapaa-aika, liikunta- sekä nuorisopalveluita, etsivän nuorisotyön sekä vapaan sivistystyön, osallisuuden sekä kotouttamisen palveluita kokonaisuutena edistään tehokkaasti, taloudellisesti sekä yhteistyössä kuntalaisten koulutus- ja kehittämistarpeita ja kokonaisvaltaista henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä kasvun ja oppimisen kokonaisuuksia.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, palveluidensa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistyspalveluiden hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu pääsääntöisesti *kerran kuukaudessa kuukauden kolmantena tiistaina*, paitsi kesä- ja heinäkuussa vain tarvittaessa.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontui kerran kuukaudessa tammikuusta kesäkuuhun ja elokuusta marraskuuhun, yhteensä 11 kertaa. Pykälää sivistys- ja hyvinvointilautakunta käsittelee vuoden 2024 aikana yhteensä 120.

Talousarvion sitovuuden toteutuminen

Vuoden 2024 ennakoimattomiin menoihin on reagoitu lisämäärärahaesityksin: helmikuussa varhaiskasvatuksen päiväkotiovustaja ja Kukkulan koulun koulunkäynnin ohjaajan palkkaamiseksi, toukokuussa kirjaston ja koulusihteerin sijaiskuluihin, Kukkulan koulun kouluavustajan kuluihin sekä varhaiskasvatuksen järjestelmä uudistukseen. Elokuussa haettiin lisäksi lisämäärärahaa varhaiskasvatuksen päiväkotiovustajan palkkaamiseksi loppuvuodeksi.

Talousarvion 2024 sitova erä valtuustoon nähden oli lautakunnan ulkoinen toimintakate. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimintatuottoihin varattiin talousarviossa yhteensä 619.411,00 euroa, toteuma oli 737.365,58 euroa.

Toimintakulut budjettimuutoksineen olivat talousarviossa yhteensä 4.926.771,00 euroa, toteuma oli 4.885.814,11 euroa. Tilikauden tulos oli 4.217.751,86 euroa.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta pysyi vuoden 2024 budjetissa 96,8 % toimintakateprosentilla.

Vuoden 2024 sivistys- ja hyvinvointipalveluiden asukaskohtainen nettokustannus oli xxx euroa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset pyrkivät varmistamaan, että:

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden käyttösuunnitelma hyväksyttiin tammikuussa 2024. Talouden seuranta on toteutettu kuukausittain ja lautakunta on käsitellyt talouden seurantaan talouden ja

2 (2)

toiminnan osavuosisikatsauksessa 1–6/2024 syyskuun kokouksessaan, jolloin toimintakate oli 45 %.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan nimeämät sisäiset tarkastajat toimivat objektiivisesti ja riippumattomasti. Sisäiset tarkastajat ovat toimittaneet raportin tekemästään tarkastuksesta lautakunnalle ja kunnanhallitukselle elokuussa 2024. Tarkastuksen kohteina olivat 1) miten etsivän nuorisotyön lakisääteiset tehtävät ovat toteutuneet vakituisen työntekijän jäätyä pois ja hanke- rahoituksen päätyttyä?

2) Miten kirjaston palvelut ovat muuttuneet, kun henkilöstöresurssi on pienentynyt? Miten si- jaistukset kirjastolla ovat toteutuneet?

3) Miten varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävät ovat toteutuneet vuonna 2024?

Rehtori-sivistysjohtajan viranhaltijapäätökset julkaistaan kunnan kotisivuilla ja viranhaltijapä- tösotteet lähetetään julkaisupäivänä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan sähköpostiin. Oikai- suvaatimuksia ei ole ollut vuonna 2024.

1.1.1.1. Opetuspalvelut

KANKAISTEN KYLÄKOULU

TOIMINTA-AJATUS

Toivakan kunnan yhtenäisessä perusopetuksessa toimii kaksi koulua, Toivakan koulukeskus ja Kankaisten kyläkoulu. Syntyvyyden mukainen oppilasennuste on hienoisessa laskussa, mutta muuttoliike on lisännyt viime vuosina kunnan lapsimäärää sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Oppimisen tuen tarve on moninaistunut ja vaativammankin erityisen tuen tarpeita edelleen on.

Laadukas oppimisen tuki on tärkeää kaikkina päivinä. Jokaisen opettajan tulee antaa oppilaiden tuen tarpeet tunnistuen heidän oppimiseensa oikea-aikaista ja riittävän pitkäkestoista ja tukeaa. Ohjaajahenkilöstöllä vahvistetaan tuen kohdentumista ja oikea-aikaisuutta.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Perusopetus muodostaa sivistys- ja hyvinvointipalveluista reilusti yli puolet, noin 62,5 % henkilöstön määrällä ja taloudellisesti arvioiden.

Perusopetuksen koulujen talousarvio vuodelle 2024 on ollut 3 497 687 euroa, tilikauden tulos 3 508 268 euroa (100,3 %). Vuoden 2024 asukaskohtainen perusopetuksen kustannus on ollut vuonna 2023 1473 euroa, vuonna 2024 1490 euroa.

Toivakan kouluilla (Toivakan koulukeskus ja Kankaisten kyläkoulu) on yhteinen, kuntatasoinen esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma, koulujen johtoryhmä, yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä sekä koulujen kotisivut Peda.netissa. Koulujen toimintasuunnitelma sekä lukuvuosikertomus laaditaan myös yhteisinä.

Kankaisten kyläkoulun talousarvio vuodelle 2024 on ollut 527 269 euroa, toteuma 530 281, 97 euroa (100,6 %).

Kankaisten kyläkoululla on ollut oppilaita yhteensä vuosiluokilla 0–6 keväällä 2024 50, syyslukukaudella 2024 oppilasmäärä esioppilaat mukaan lukien on ollut 43 oppilasta.

Kankaisten kyläkoululla on lukuvuonna 2025–2026 esioppilaat mukaan lukien 43 oppilasta. Kankaisten kyläkoululle ennustetaan oppilasennusteen (1.2025) mukaan oppilasmäärän vähenemistä 35 oppilaaseen kevääseen 2028 mennessä ja 27 oppilaaseen kevääseen 2031 mennessä.

Kankaisten kyläkoululla on kolme vakituista luokanopettajavirkaa. Opettajat opettavat osittain vaihtotunteina yhdysluokissa 0–2, 3–4 ja 5–6. Kalenterivuonna 2024 Kankaisten kyläkoululla on työskennellyt vakituisen koulunkäynnin ohjaajan lisäksi yksi määräaikainen koulunkäynnin ohjaaja. Toinen koulunkäynnin ohjaajista on toiminut tiistaista torstaihin esi- ja alkuopetuksen yhdysluokassa myös esiopetusoppilaiden tukena, toinen yksilö- ja ryhmäohjaajana luokissa. Koulunkäynnin ohjaajat vastaavat myös iltapäivätoiminnasta.

2 (11)

Kankaisten kyläkoulun oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tukea täydentää kiertävä laaja-alainen erityisopettaja yhtenä päivänä viikossa sekä käsityön ja esiopetuksen opettaja kerran viikossa.

Kyläkoululla on valtion hankeavustusten turvin järjestetty koulun kerhotoimintaa 0.–2. luokkalaisille, harrastamisen Toivakan mallin monilajikerhoa sekä 1.–2. luokkalaisten 4H-kerhoa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa	Paikallisen KulttuuriVakka-suunnitelman toimeenpano	KulttuuriVakka-suunnitelman toteuttaminen vuosikellomaisesti eri vuosiluokkakokonaisuuksissa.	Lukuvuonna 2024–2025 Kankaisten kyläkoulu on vierailut kirkossa, toteuttanut globaalikasvatuksen oppitunteja yhteistyössä seurakuntien kanssa, Lasten oikeuksien viikon yhteistyössä Keski-Suomen liikunta KesLi:n kanssa. On myös toteutettu nukketatterivierailu (MLL), kouluvierailu (Digitutkijat), sekä tehty yhteistyötä Paikallisuutisten sekä 4H:n kanssa.
	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon-suunnitelman mukainen yhteistyö kirjaston kanssa	Kirjastoyhteistyön monipuolisuus lukutaitoa ja lukuharastusta tukien	Kirjastoyhteistyö on toteutunut aikataulujen ja resursien puitteissa.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Yrittäjyyskasvatus	6. luokkalaisten osallistuminen Yrityskylä-hankeeseen ja kyläkoulukahvilan järjestäminen	Kaikki kuudesluokkalaiset osallistuvat Yrityskylä-hankeeseen. Yrittäjäasenteen löytäminen koulutyössä.	Yrityskylä-hanke toteutui suunnitellusti 5.– ja 6. luokkalaisten osallistumisena.
Hyvinvointioppimisen kehittyminen	Hyvinvointivuosikellon toimeenpano	Oppilaiden hyvinvointioppimisen ja kaveritaitojen kehittyminen, vuosikellon toteuttaminen	Hyvinvoinnin vuosikelloa on toteutettu ryhmäkohtaisesti luokissa.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

3 (11)

Kankaisten kyläkoulu osana yhtenäistä perusopetusta Toivakassa	Säännölliset vierailut koulukeskuksen liikuntasalissa ja mahdollisuuksien mukaan kirjastossa sekä osallistuminen yhteisiin kulttuuri- ym. tapahtumiin	Työjärjestyksiin sidotut, vakituiset liikuntasalivuorot Toivakan koulukeskukseen	Vakituiset liikuntasalivuorot ovat toteutuneet suunnitellusti kerran kuukaudessa. Syksyllä 2024 lisätty käynteihin musiikkiluokkatunnit.
Koulujen yhtenäinen hallinto ja toimintakulttuuri sekä Kankaisten kyläkoulun tiimi	Koulujen yhteinen johtoryhmä (rehtori-sivistysjohtaja, henkilöstö- ja koulusihiteeri, apulaisjohtajat, tiiminvetäjät (aineenopettajat, luokanopettajat, erityisopettajat, koulunkäynnin ohjaajat sekä Kankaisten kyläkoulu)	Jaettu, yhteisöllinen johtajuus yhtenäisessä perusopetuksessa.	Kankaisten kyläkoulun apulaisjohtajana kevään 2024 toiminut luokanopettaja jäi opintovapaalla, joten syksyn 2024 apulaisjohtajuutta on hoitanut toinen koulukeskuksen apulaisjohtajista. Koulujen johtoryhmä on tehnyt tiivistä yhteistyötä ja koontunut kokouksiin säännöllisesti kerran kuukaudessa sekä pitänyt yhteyttä myös kokousten välillä. Koulujen johtoryhmäläiset ovat tiiminvetäjinä toimineet aktiivisesti ja yhteisöllinen johtaminen on kehittynyt yhä laadukkaammaksi.
	Yhteisöllinen, monialainen opiskeluhoitoryhmä kerran kuukaudessa ja kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien toteuttama yhteisöllinen opiskeluhoitoryö sekä yksilöllinen opiskeluhoito	Opiskeluhoitolain mukainen oppilaiden hyvän oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, ylläpitäminen ja niiden edellytyksiä lisäävä toiminta perusopetuksessa sekä yhteistyö huoltajien kanssa.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on kokoontunut kerran kuukaudessa ja kehittänyt omaa toimintaansa yhä enemmän palvelemaan koulujen arjen ilmiöiden tuemista. Huoltajien osallistuminen ei ole juurikaan toteutunut. Kankaisten kyläkoulun edustajana opiskeluhoitoryhmässä on toiminut koulun apulaisjohtaja.
	Koko opetushenkilöstön osallistuminen yhteisiin VESO-päiviin ja yhteissuunnittelu (YS)- kokouksiin sekä muu yhteistyö ja kehittäminen.	Perusopetuksen yhtenäisyys kouluyhteisöjen arvojen, asenteiden ja tapojen vuoropuheluna. Oppimisen, osallisuuden, hyvinvoinnin ja kestävän elämäntavan edistäminen.	Koulujen opetushenkilöstön yhteiset VESO-päivät (kolme lukuvuodessa) sekä yhteissuunnittelu (YS)- kokoukset kuukausittain ovat toteutuneet vuosikellon mukaisesti Kankaisten kyläkoulun opetushenkilöstö on osallistunut YS-kokouksiin pääasiassa etäyhteydellä.

TOIVAKAN KOULUKESKUS (KIRKONKYLÄN KOULU)

TOIMINTA-AJATUS

Toivakan kunnan yhtenäisessä perusopetuksessa toimii kaksi koulua, Toivakan koulukeskus ja Kankaisten kyläkoulu. Syntyvyyden mukainen oppilasennuste on hienoisessa laskussa, mutta muuttoliike on lisännyt viime vuosina kunnan lapsimäärää sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Oppimisen tuen tarve on moninaistunut ja vaativammankin erityisen tuen tarpeita edelleen on.

Laadukas oppimisen tuki on tärkeää kaikkina päivinä. Jokaisen opettajan tulee antaa oppilaiden tuen tarpeet tunnistuen heidän oppimiseensa oikea-aikaista ja riittävän pitkäkestoista ja tukea. Ohjaus- ja avustajahenkilöstöllä vahvistetaan tuen kohdentumista ja oikea-aikaisuutta.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Toivakan koulukeskuksen (Kirkonkylän koulu) talousarvio vuodelle 2024 oli 2 897 959 euroa, toteuma 2 879 428,90 euroa, toteuma 99 %. Vuoden 2022 valmistavan opetuksen valtionosuudet on saatu maksuun vuoden 2024 valtionosuusrahoituksessa, vuoden 2023 valmistavan opetuksen kustannukset tullaan saamaan valtionosuusrahoituksessa vuonna 2025.

Keväällä 2024 Toivakan koulukeskuksen oppilasmäärä esioppilaat mukaan lukien on ollut 297 oppilasta, syksyllä 2024 oppilaita on ollut yhteensä 298.

Toivakan koulukeskuksen oppilasmäärä on oppilasennusteen (1.2025) mukaan lukuvuonna 2025–2026 esioppilaat mukaan lukien 281 oppilasta. Lukuvuodesta 2025–2026 eteenpäin koulukeskukselle ennustetaan syntyvyyden mukaista oppilasmäärän hienoista vähenemistä, noin 217 oppilaaseen kevääseen 2029 mennessä. Keväällä 2031 oppilaita olisi 195.

Toivakan koulukeskuksessa oli kevätlukukaudella 2023–2024 yhteensä kymmenen luokanopettajaa. Syyslukukaudella 2024–2025 luokanopettajia oli yhteensä yhdeksän, joista yksi on toiminut luokanopetuksen lisäksi alkuopetuksen laaja-alaisena erityisopettajana. Useat luokanopettajista toimivat luokanopetuksen lisäksi myös aineenopettajina.

Kevätlukukaudella 2023–2024 koulukeskuksessa on ollut kymmenen aineenopettajaa, syyslukukaudella 2024–2025 aineenopettajia on ollut yksitoista, kun musiikinopetusta alettiin opettaa aineenopettajan toimesta. Aineenopettajista kaksi on ollut syksyllä 2024 määräaikaisessa tehtävässä.

Syyslukukaudella 2024–2025 Toivakan koulukeskus on ollut edelleen pääosin kaksisarjainen vuosiluokkien 1–9 yhtenäiskoulu, jossa kuitenkin 1., 2. ja 4. luokka ovat yksisarjaisia.

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Neuropsykiatrisen koulunkäynnin ohjaajan (NEPSY) hankerahalla saatu työpanos on ollut edelleen tärkeää ja merkityksellistä kunnan ainoaa omaa opiskeluhoitopalvelua. NEPSY-

kasvatusohjaajan työ on kohdistunut lukujärjestyksiin sitomattomalla työajalla niiden oppilaiden haasteiden tukemiseen, joiden ohjauksessa tarvitaan erityisosaamista koulunkäynnin, sosiaalisten ja neuropsykiatristen haasteiden vuoksi. NEPSY-tö on vaikuttanut myös sekä SohVa (sosiaalinen vahvistaminen) -ryhmätoiminnassa että KaMu (kaikki mukaan, kiusaamisen vastainen) -toiminnassa. NEPSY-ohjaaja on toiminut myös koulujen johtoryhmässä koulunkäynnin ohjaajien tiiminvetäjänä. NEPSY-ohjaustyötä pyritään vakinaistamaan vuoden 2025 aikana.

Toivakan koulukeskuksessa on työskennellyt vuonna 2024 neljä vakituista koulunkäynnin ohjaajaa. Edellisten lisäksi määräaikaisella työ sopimuksella on vuoden 2024 aikana työskennellyt henkilökohtaisena kouluavustajana/ koulunkäynnin ohjaajana kolme ohjauksen ammattilaista. Koulunkäynnin ohjaajien työpanos on räätälöity niille oppilaille, joiden oppiminen tarvitsee eniten tukea ja henkilökohtaista kouluavustajan työtä tarvitaan moniammatillisesti arvioiden niille oppilaille, joiden koulunkäyntiin liittyy kouluun kiinnittymisen, jaksamisen sekä esimerkiksi turvallisuuden haasteita.

Kevätlukukaudella 2023–2024 koulujen erityisopetuksessa oli murrosvaihe, kun yhden eläköityneen erityisopettajan tilalle palkattiin määräaikainen erityisopettaja ja toisen vakituisen erityisopettajan tilalle opintovapaan sijainen. Osa-aikaista erityisopetusta on antanut lisäksi erityisopetuskelppoinen luokanopettaja, sekä kevät- että syyslukukaudella. Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoituksella on saatu palkattua syyslukukaudeksi 2024 kaksi laaja-alaista erityisopettajaa vahvistamaan samanaikaisopetuksen ja erityisopetuksen toimintakulttuurin kehittymistä, osaksi tiivistä erityisopettajien tiimiä. Syyslukukaudella erityisopettajien tiimiä on vetänyt luokanopettajan virastaan virkavapaalla oleva erityisopettaja.

Vahvin erityinen tuki Toivakan perusopetuksessa on sijoitettu Toivakan koulukeskukseen. Joustavassa pienryhmässä (JOPI) on työskennellyt keväällä 2024 määräaikainen, elokuusta 2024 vakituinen erityisluokanopettaja, yksi koulunkäynnin ohjaaja sekä yksi henkilökohtainen kouluavustaja. JOPI-ryhmässä on opiskellut oppilaita

a. joiden kotiluokka on yleisopetuksessa, esimerkiksi kouluakäymättömät tai oppilaat, joilla on tarve päästä pienryhmään esimerkiksi jaksolle tai jonkin yksittäisen oppiaineen opetukseen. Erityisen tuen oppilaiden on pääsääntöisesti hyvä opiskella ylöspäin eriyttävässä opetusryhmässä, mutta heidän oppimistaan hyödyttää ja tukee myös pienempi erityisen tuen ryhmän ja erityisluokanopettajan tuki.

b. joiden kotiluokka on joustava pienryhmä (esim. toiminta-alueittain opiskelevat ja pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen oppilaat).

Lisäksi erityisen tuen opetusta on järjestetty yhteistyönä Valteri-koulu Onervan kanssa ja Kukulun sairaalakoulussa. Edellisistä on saatu myös konsultatiivista tukea opettajien työhön haastavissa koulunkäynnin ja oppimisen tuen tarpeissa.

Osa-aikaista nuorisotyötä koulussa/ koulunuorisotyötä ja sosiaalisen vahvistamisen SohVa-ryhmätoimintaa järjestettiin koulukeskuksen arjessa sitouttavan kouluyhteistyöhankkeiden 1 ja 2 mahdollistamana yhteistyössä seurakuntien ja etsivän nuorisotyön kanssa NEPSY-kasvatusohjaajan johdolla. Tämä työskentely on edelleen kytkeytynyt tiiviisti myös KaMu (Kaikki mukaan)-kiusaamisen vastaiseen toimintaan. Valtion hankeavustuksen turvin saatiin vahvistettua erityisopetuksen resurssia, järjestettiin koulun kerhotoimintaa sekä edistettiin koulutuksellista tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			

7 (11)

Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa	Paikallisen KulttuuriVakka-suunnitelman toimeenpano	KulttuuriVakka-suunnitelman toteuttaminen vuosikellomaisesti eri vuosiluokkakokonaisuuksissa	KulttuuriVakka-tapahtumia on toteutettu vuoden 2024 aikana suunnitelman mukaan.
	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon- suunnitelman mukainen yhteistyö kirjaston kanssa sekä lukupiiritoiminta	Kirjastoyhteistyön monipuolisuus lukutaitoa ja lukuharastusta tukien	Kirjastoyhteistyössä on toteutunut Lukuliikahdus kirjastoon monilukutaitosuunnitelman opastetut käynnit luokille 1, 4 ja 7 sekä toteutettu kirjavinkkaus 3. luokille ja toteutettu lukupiiri aikuisille sekä mediapajat 8. luokalaisille.
	Kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen	Koulun ja kodin yhteistyömuotojen sekä vanhempain- toimikunnan ja koulun välisen yhteistyön vaaliminen	Vanhempain- toimikunta on toiminut aktiivisesti koulun tukena, kokoontunut vuoden 2024 aikana kolme kertaa kokouksiinsa. Vanhempain- toimikunnan whatsapp-ryhmä on toiminut aktiivisesti. Vanhempain- toimikunnan järjestämiä ovat turvallisesti koulutielle tapahtuma, koulukuvauksen kilpailutus, perheille ulkopeli-ilta, arpajaiset opettajille, kahvitus vanhempain- illassa, liikenne- turvan vierailu, 6.lk Yrityskylän sponsoreiden hankinta, koululaisten ulkoliikuntapäivän muonitukseen osallistuminen, 4. lk retkipäivän tukeminen.
	Yhteistyön tekeminen yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa	Eri palvelualueiden välinen, kunnan sisäinen sekä kolmannen sektorin toimijoiden sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön vakiinnuttaminen	Nuorisovakan, koulunuorisotyön ja hyvinvointialueen kanssa on yhä enemmän yhteistyötä myös koulun kanssa. Osallisuudessa ja perheiden osallistumisessa on edelleen kehitettävää.
Lasten ja nuorten osallisuuden kehittäminen	Koulunuorisotyön jatkumisen ja kehittäminen	Koulunuorisotyön vakiinnuttaminen osaksi koulukeskusten toimintakulttuuria	Koulunuorisotyötä ja nuorisotyötä koulussa on toteutettu seurakuntien nuorisotyöntekijöiden ja NEPSY-kasvatusohjaajan yhteistyöllä kahtena päivänä viikossa.
	NEPSY-kasvatustyön jatkuminen ja varmistaminen sekä yhteistyömuotojen kehittäminen	NEPSY-kasvatustyön vakiinnuttaminen kunnan omana opiskeluhoitopalveluna	NEPSY-kasvatustyötä on toteutettu määräaikaisena keskeytyksettä sekä

8 (11)

			valmisteltu toimen vakinaistamista vuoden 2025 aikana.
	Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminnan näkyväksi tekeminen ja osallisuuden vahvistaminen	Oppilaiden koetun osallisuuden vahvistuminen ja sitoutuminen yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin, järjestys- sääntöihin ja oman kouluyhteisönsä käytänteisiin	Oppilaskuntatoiminnassa keskeistä on ollut tuoda oppilaiden ääntä kuuluville sekä järjestää koulutyön arkea piristämään mielekkäitä tempauksia ja tapahtumia. Tukioppilastoiminnan kehittämiseen satsattiin täydennyskouluttamalla tukari-toimintaa ohjaavat opettajat sekä tilaamalla tukioppilaskoulutuksia myös oppilaille. Tukioppilaiden luokkatilaa myös sisustettiin viihtyisämmäksi.
Yrittäjyyskasvatus	6. luokkalaisten osallistuminen Yrittäjäskoulun hankkeeseen	Kaikki kuudesluokkalaisten osallistuvat Yrittäjäskoulun hankkeeseen. Yrittäjäskoulun löytäminen koulutyössä.	Yrittäjäskoulutoimintaan osallistuvat keuhällä 2024 kaikki 6. luokkalaisten.
Osa-aikaisen erityisopetuksen uudelleenorganisointi	Osa-aikaisten erityisopettajien tehtäväkuvien uudelleentarkastelu ja työnjaon uudistaminen sekä konsultoinnin työotteen kehittämisen	Kolmiportaisen tuen mahdollisimman oikea-aikainen, riittävän pitkäkestoinen ja tehokas vastaaminen oppilaiden tuen tarpeisiin koko kouluyhteisön yhteistyönä	Osa-aikaista, laaja-alaista erityisopetusta on kehitetty erityisesti samanaikaisopetusta kehittämällä, myös hankerahoituksella.
Uuden ajan maalaisidylli			
Hyvinvointioppimisen kehittäminen	Hyvinvointivuosisikellon toimeenpano	Oppilaiden hyvinvointioppimisen edistyminen, vuosikellon toteuttaminen	Hyvinvointioppimisen vuosikello on toteutunut lukuvuoden kierrossa, mutta kehittämistä riittää edelleen.
Digiosaamisen vahvistaminen	Opettajien täydennyskoulutusmalli (O3) mukanaolo ja osallistuminen	Digiosaamisen kehittäminen ja kehittyminen	O3-verkoston koulutuksiin ei osallistuttu, mutta TVT-menettelmien käyttöönottoa on lisätty ja monipuolistettu.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan			

9 (11)

Tiedonkulun ja viestinnän lisääminen ja selkiyttäminen	Hyödynnetään markkinointi- ja viestintäsuunnittelijan osaamista tiedonkulun ja viestinnän lisäämisessä ja selkiyttämisessä	Kouluelämän tavoitteista ja arjesta viestimisestä dialogiin	Sisäisen viestinnän kehittämiseen on kohdennettu paljon huomiota, mutta kunnan markkinoinnissa ja viestinnässä koulutyö ei ole vielä juurikaan näkynyt.
Koulujen yhtenäinen hallinto ja toimintakulttuuri sekä Toivakan koulukeskuksen tiimit (esi- ja luokanopettajat, aineenopettajat, erityisopettajat, ohjaajat)	Koulujen yhteinen johtoryhmä (rehtori-sivistysjohtaja, henkilöstö- ja koulusih-teeri, apulaisjohtajat, tiiminvetäjät (aineenopettajat, luokanopettajat, erityisopettajat, koulunkäynnin ohjaajat sekä Kankaisten kyläkoulu)	Jaettu, yhteisöllinen johtajuus yhtenäisessä perusopetuksessa.	Koulujen yhteisöllinen johtamiskulttuuri on kehittynyt, vahvistunut ja tullut luontevaksi osaksi koulujen johtamista. Tiimit toimivat tehokkaasti. On kokeiltu myös erilaisia teematiimejä, mutta niiden toimivuus ei vielä ole ollut tasalaatuista.
	Yhteisöllinen, monialainen opiskeluhoitoryhmä kerran kuukaudessa ja kaikkien kouluyhteisössä työskentelävien toteuttama yhteisöllinen opiskeluhoitotyö sekä yksilöllinen opiskeluhoitotyö.	Opiskeluhoitolain mukainen oppilaiden hyvän oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, ylläpitäminen ja niiden edellytyksiä lisäävä toiminta perusopetuksessa sekä yhteistyö huoltajien kanssa.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on toiminut säännöllisesti ja suunnitellusti, mutta arjen yhteisöllinen opiskeluhoito on jäänyt melko paljon opetushenkilöstön itsensä toteutettavaksi.
	Koko opetushenkilöstön osallistuminen yhteisiin VESO-päiviin ja yhteissuunnittelu (YS)-kokouksiin sekä muu yhteistyö ja kehittäminen.	Perusopetuksen yhtenäisyys kouluyhteisöjen arvojen, asenteiden ja tapojen vuoropuheluna. Oppimisen, osallisuuden, hyvinvoinnin ja kestävän elämäntavan edistäminen.	VESO-päivät ja YS-kokoukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Aiheet ovat nousseet arjen tarpeista sekä kansallisesti tai seudullisesti nousseista tarpeista. Sekä VESO-että YS-suunnitelmat laativat koulujen johtoryhmä.

1.1.1.2. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta

TOIMINTA-AJATUS

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet, jonka pohjalta olemme laatineet paikallisen toimintasuunnitelman. Toivakassa käytämme toiminnan nimenä esi- ja perusopetuksen aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta (APIP). Syksystä 2024 alkaen Toivakan perusopetuksessa järjestetään vain iltapäiväkerhotoimintaa. Perheiden mahdolliset tarpeet aamutoiminnalle järjestetään esim. kerhotoimintana tai vastaavana.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa on järjestetty koulukeskuksen 1.–2. luokkien oppilaille sekä erityisen tuen päätöksellä 3.–9.-luokkalaisille. Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaryhmä on toiminut koulupäivinä maanantaista perjantaihin tiiviissä yhteistyössä yhdessä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen toimintaryhmän kanssa.

Koulukeskuksella iltapäiväkerhotoiminnassa on työskennellyt määräaikainen vastuuhjaaja sekä koulunkäynnin ohjaaja lapsimäärän mukaan mitoitettuna. Kankaisten kyläkoulun iltapäiväkerhotoimintaa ohjaa koulunkäynnin ohjaaja.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Arjen yhteistyötä tehdään lasten huoltajien lisäksi varhaiskasvatukseen, esiopetuksen ja perusopetuksen sekä kirjaston, samoin mahdollisuuksien mukaan ulkopuolisten ohjaajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.	Toimivaan ja aitoon yhteistyöhön panostetaan arjen valinnoissa	Yhteistyö on luontevaa ja kaikkien arkea monipuolista- vaa ja rikastavaa. Toiminnan painopisteenä perusopetuksen kanssa yhteisesti valittu hyvinvointitaitojen kehittyminen.	Hyvinvointioppiminen on osa iltapäivätoimintaa. Iltapäivätoiminta on lapsen vapaa-aikaa, jolloin myös leikillä ja vapaalla toiminnalla on tärkeä rooli.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Hyödynnetään monipuolisesti sisätilojen sekä rakennettuja ja luonnon leikki- ja toimintapaikkoja.	Toimintaa järjestetään monipuolisesti eri tiloja ja ympäristöjä hyödyntäen.	Keskeistä on turvallisuus ja lasten viihtyminen.	Turvallisuus on ollut yksi keskeisimmistä periaatteista iltapäiväkerhotoiminnan järjestämisessä.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

11 (11)

Viestinnässä ja kohtaamisissa huoltajien kanssa pyritään kasvatuskumppaneina tukemaan rakentavasti lapsen kasvua ja kehitystä

Rakentava viestintä ja kohtaamiset huoltajien kanssa

Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä koulun ja kodin kanssa.

Molemmissa ”iippari”-ryhmissä käytetään whatsapp-sovellusta viestinnän välineenä.

##351-5200##Taloustaulukko

TOIMINTA-AJATUS

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan inklusion periaattein niin, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Lapset laajentavat sosiaalisia taitojaan ja osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla leikkiessään ja toimiessaan, monipuolisessa vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksella on suuri merkitys lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

Esiopetusta järjestetään Toivakan koulukeskuksessa maanantaista torstaihin ja Kankaisten kyläkoululla tiistaista perjantaihin perusopetuksen lukuvuoden työ- ja lomapäivien mukaisesti. Lisäksi esiopetusta ostetaan tarvittaessa varhaiskasvatuksen yhteydessä ostopalveluna.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Toivakan koulukeskuksessa on toteutettu suunnitelmallisesti pedagogisia yhteistyömuotoja ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia varhaiskasvatuksen, esikoulun ja 1.–2.luokkien kesken. Kankaisten koulun esioppi-
laat ovat työskennelleet yhdysluokassa koulunkäynnin ohjaajan tuella tiistaista torstaihin hyödyntäen myös monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Esiopetuksen opettaja toimii koulukeskuksessa maanantaista torstaihin ja Kankaisten koululla perjantaisin.

Esiopetukseen oli budjetoitu kalenterivuodelle 2024 yhteensä 254 077 euroa, mutta tilinpäätöksessä toteuma oli 225 172 euroa. Toteuma vuonna 2023 oli 270 288 euroa. Vuoden 2024 talousarvion alitusta selittävät ainakin Kankaisten kyläkoulun esiopetuksen lähes kaksinkertaistuneet myyntituotot kunnilta sekä koulukeskuksen esiopetuksen kohonneet kotikuntakorvaukset.

Kankaisten kyläkoululla on ollut seitsemän esioppilasta keväällä ja viisi syksyllä 2024.

Kankaisten kyläkoulun esiopetuksen oppilasennusteen (1.2025) mukaan lapsimäärä putoaisi vasta luvulla vuonna 2030- 2031 yhteen lapseen.

Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa on keväällä 2024 ollut 15 lasta ja syksyllä 19 lasta. Oppilasennusteen (1.2025) mukaan esiopetuksen lapsimäärä ei koulukeskuksen esiopetuksessa ennen kevättä 2031 tule laskemaan alle kymmenen lapsen lainkaan, vaan pysyttelee vähimmillään 12 lapsessa.

Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa on ollut kalenterivuoden 2024 ajan yksi esiopetuksen opettaja ja yksi koulunkäynnin ohjaaja.

Kankaisten kyläkoululla on eskareiden kanssa työskennellyt alkuopetuksen luokanopettajan lisäksi koulunkäynnin ohjaaja sekä perjantaisin esiopettaja.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

2 (2)

Elämisen elementit

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa	Paikallisen KulttuuriVakka-suunnitelman toimeenpano, kerhotoiminta sekä monipuolinen yhteistyö.	KulttuuriVakka-suunnitelman toteuttaminen vuosikellomaisesti esiopetuksessa, kerhotoiminta ja yhteistyö muussa toiminnassa.	KulttuuriVakka on toteutunut suunnitellusti: Toivakan rakennetussa ympäristössä on tutustuttu koulun lähialueen rakennuksiin myös toiminnallisen oppimisen kautta laskemalla ikkunoita, portaita, kirjaimia etsien.
Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä kolmannen sektorin kanssa	Laaditaan esiopetuksen opetussuunnitelman liitteeksi vuosikello varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyölle.	Toimiva ja oppimista edistävä yhteistyö nivelvaiheissa viskarista eskariin ja eskarista epulle yhtenäisellä opinpolulla sekä huoltajien ja muiden kasvatus- ja opetus- sekä opiskeluhuollon yhteistyökumppaneiden kanssa	Nivelvaiheyhteistyö on toteutunut suunnitellusti molemmissa esiopetusryhmissä. Nivelvaiheiden yhteistyön vuosikello (viskarista eskariin, eskarista epulle) päivitetään perusopetuslain uudistuksen opetussuunnitelmatyön yhteydessä v. 2025.
	Suunnitelma yhteistyölle kolmannen sektorin kanssa	Esiopetuksen monipuolinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.	Yhteistyötä on tehty erityisesti seurakunnan ja ikäihmistien kanssa. Eskarit ovat käyneet esiintymässä eläkeläisten pikkujouluissa sekä muissa tapahtumissa.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Hyvinvointioppimisen kehittäminen	Hyvinvointivuosikellon toimeenpano	Oppilaiden hyvinvointiosaimisen edistyminen, hyvinvointivuosikellon toteuttaminen	Hyvinvointivuosikello on toteutunut suunnitellusti. Vuosikellosta on toteutettu eri teemoja yhteisesti alkuopetuksen kanssa sekä erityisesti 1. luokan kanssa järjestetty tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyviä säännöllisiä tuokioita.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>			
Tiedonkulun ja viestinnän selkiyttäminen ja lisääminen myös kunnan vetovoimatekijänä	Monipuolistetaan viestintäkanavia ja eri viestintätapoja	Esikouluelämän tavoitteista ja arjesta viestimisestä dialogiin eli vuoropuheluun	Esiopetus käyttää viestinnässä sekä Wilmaa että Whatsappia. Wilmassa viestitään lasten yksilöllisiä asioita, Whatsappissa jaetaan ryhmien toiminnasta kuvia ja kuulumisia. Toivakan kunnan markkinoinnissa eikä viestinnässä, myöskään sosiaalisessa mediassa ei esiopetus ole ollut näkyvillä.

TOIMINTA-AJATUS

Puulan seutuopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Kansalaisopistossa järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopistossa korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Puulan seutuopisto on yhä edelleen ajan hengen mukainen ja tulevaisuuden merkityksellinen ja ketterä toimija. Opisto on näkyvä ja innovatiivinen tiedon, taidon, taiteen ja kulttuurin oppimisympäristö. Se on vetovoimaisesta ja korkeasta laadustaan tunnettu toimija, joka reagoi kurssilaisten ja yhteiskunnan tarpeisiin asiakaslähtöisesti yhteistyössä kunnan ja paikallisten toimijoiden kanssa. Puulan seutuopisto on elinikäisen oppimisen tukija vauvasta vaariin.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta	Kurssitoivekyselyt ja asiakaspalautekyselyt ja/tai -haastattelut, tilastot	Osallistujamäärät	Toivakassa 283 osallistujaa
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Kaikenikäisten hyvinvoinnin edistäminen	Kurssien tarjoaminen vauvasta vaariin, erityisesti nuoret ja ikääntyvät huomioiden	Osallistujien ikäjakauma	Ikäjakauma 0-99- vuotta
Terveyden, mielenterveyden ja jaksamisen edistäminen	Kurssitarjonnassa liikuntaa, terveyttä ja mielenterveyttä edistäviä luentoja ja ryhmiä.	Tilastot – Kurssien toteutuminen Hyvinvoiva kuntalainen	Kursseja on toteutunut yhteensä 23
Kurssien määrän lisääminen	Suunnitellaan Toivakkaan 70 kurssia, markkinoinnin ja tiedottamisen tehostaminen	Kurssien määrä ja toteutumisprosentti suhteessa suunniteltuihin kurssiin	Toteutuneiden kurssien määrä suhteessa suunniteltuihin kurssiin on 81/ 114 (71%)
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>			
Opetustunnit toteutetaan opiston toimintakuntien vahvistaman tilauksen mukaisesti	Toivakassa toteutetaan 2000 tuntia	Toteutuneiden opetustuntien määrä	Opetustunteja on toteutunut yhteensä 1 741
Taiteen perusopetuksen suosio säilyy hyvänä. Taidekoulun toiminnan kehittämisen Toivakassa.	Oppilasmäärä lisääntyy ja suoritteita kertyy. Konserttien ja näyttelyitä järjestetään myös virtuaalisesti.	Opintosuoritteiden määrä. Musiikkikoulun konserttien ja taidekoulun näyttelyjen määrä.	Toivakassa on toteutunut opintosuoritteita 190/ 415. Konsertteja on järjestetty kolme ja näyttelyitä yhteensä neljä.

##351-5220##Taloustaulukko

1.1.1.1. Kirjasto

TOIMINTA-AJATUS

Kirjastolain mukaan kirjasto tarjoaa pääsyyntä aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Toivakan kirjasto toimii osana Keski-kirjastot –kirjastoverkkoa ja kehittää toimintojaan yhdessä muiden keskisuomalaisten kirjastojen kanssa. Seutuyhteistyö mahdollistaa asiakkaille kaikkien seudun yleisten kirjastojen maksuttoman käytön. Omatoimikirjaston ansiosta aukioloajat ovat laajat.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Kirjaston aineistohankinnoissa suurin muutos tapahtui e-aineistoissa kirjaston liittyessä valtakunnalliseen E-kirjastoon keväällä 2024. Ellibs-palvelusta siirryttiin käyttämään E-kirjaston e-kirja-, äänikirja- ja lehtivalikoimaa E-kirjasto- sovelluksessa. Suosituin e-aineisto oli e-lehdet, joita käytettiin 4238 kertaa (5131 kertaa v. 2023). E-kirjoja ja äänikirjoja käytettiin 643 kertaa (848 kertaa v. 2023). Lasku johtuneen tutun palvelun siirtymisestä uuteen E-kirjastoon ja uuteen palveluun totuttelemisesta ja alun tarjonnan vähyydestä. Lisäksi Keski-kirjastot hankkivat asiakkaiden käyttöön Cineast-elokuvapalvelun, jota voi käyttää kirjastokortin ja PIN-koodin avulla.

Lainausten määrä laski hieman vuoden 2023 tasosta: 38 553 lainaa (39 637 v. 2023). Kävijämäärässä oli runsasta nousua: 29 241 kävijää (21 839 kävijää v. 2023). Omatoimikirjastoon kirjaututtiin yhteensä 4680 kertaa (4490 kertaa v. 2023). Hankinnat olivat edellisvuoden tasolla: yhteensä 778 kappaletta, joista kirjoja 748.

Henkilökunnan määrä vuonna 2024 oli 1,11 henkilötyövuotta: kirjastonhoitaja 100 % ja hallinnollisia tehtäviä hoitava rehtori-sivistysjohtaja, kirjastonjohtaja 5,73 % (1,72 henkilötyövuotta v. 2023). Henkilökunnan määrässä tapahtui merkittävä muutos, kun osa-aikaisen kirjastoavustajan työsuhde päättyi 15.2.2024 kunnan yhteistoimintamenettelyn seurauksena. Kirjastonhoitajan loma-ajalle saatiin sijainen ja lisäksi kirjastolla oli avotyöntekijä 6 tuntia/viikko avustavissa tehtävissä.

Asiakaskyselyjen perusteella otettiin huomioon toiveita lehtitilauksista tulevalle vuodelle. Lapille ja nuorille suunnattiin yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa loppuvuodesta kysely, jossa mitattiin tyytyväisyyttä sekä kirjasto- että kulttuuripalveluihin. Kyselyyn saatiin vastauksia 122 kappaletta ja tuloksista tehdään kooste lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan keväällä 2025 ja hyödynnetään seuraavalla valtuustokaudella palvelujen kehittämisessä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Kuntalaisille annetaan mahdollisuus osallistua kirjastopalveluiden kehittämiseen.	Vuosittainen asiakas- ja palvelukysely. Lisäksi mahdollistetaan jatkuva palautteen antaminen ja seurataan palautteita säännöllisesti.	Palautteiden ja asiakaskyselyn vastausten pohjalta kehitetään palveluita ja lisätään asiakastyytyvää asiakastytyvää.	Vuoden aikana järjestettiin kaksi asiakaskyselyä: lehtikysely sekä lapsille ja nuorille suunnattu kysely yhdessä kulttuuripalvelujen kanssa. Jatkuvaa palautetta on voinut antaa kirjastotilassa palautelaatikon kautta. Käytössä on myös Keski-kirjastojen ja kunnan palautelomake verkkosivuilla.
Kirjastoyhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon- suunnitelman päivittäminen sekä lukupiiritointa	Kirjastoyhteistyön kehittämisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa siten, että vastaa kirjastoresursseja ja lukutaidon sekä lukuharrastuksen edistämisen tarpeita.	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon –monilukutaitosuunnitelmassa toteutettiin kirjastonkäytön opetukset viskareille, koulukeskuksen ekaluokkalaisille, nelosille ja seiskoille sekä kirjavinkkaukset kolmosille. Lisäksi oli lukukoiratoimintaa kakkosluokkalaisille. Tapahtumien järjestämisessä yhteistyökumppaneina olivat muut hyvinvointipalvelujen työntekijät, koulukeskuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja ja koulu yhteistyössä 4H-yhdistys.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Kirjasto arjen hyvinvoinnin ytimessä	Digineuvontaa tarjotaan kuukausittain digitutorointina. Kirjasto osallistuu yhteistyössä hyvinvointipalvelujen henkilöstön kanssa hyvinvointia lisäävien tapahtumien järjestämiseen.	Digitaalisen syrjäytymisen ehkäiseminen. Kuntalaisten osallisuuden vahvistuminen.	Digitutorointia järjestettiin kerran kuussa keväällä ja syksyllä. Kirjasto oli mukana yhteisessä hyvinvointitapahtumassa.
Neuroesteetön kirjasto	Kirjastolle NEPSY-nurkkaus	Neuroesteettömän kirjastoympäristön vahvistuminen hyvinvoinnin edistäjänä	Kirjahankinnoissa on otettu huomioon lainattavat aineistot, lopullinen toteutus tapahtuu v. 2025.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

3 (5)

Kirjastopalvelut tunnetuksi; kirjasto on hyvinvointipalvelu, jonka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa.	Monikanavainen asiakaspalvelu ja viestintä palveluista, kirjastopalvelujen esittely eri kohderyhmille	Kirjaston ei-käyttäjistä kirjaston käyttäjiä.	Asiakaspalvelukanavia on käytössä useita: omatoimipalvelujen rinnalla henkilökohtainen asiakaspalvelu aukioloaikoina, puhelin ja sähköposti, somekanavat ja uutena yhteinen hyvinvointipalvelujen uutiskirje.
	Lukupiiritoiminta	Lukuharrastuksen vahvistaminen ja tukeminen, lukemiseen innostaminen.	Kirjastopalveluja ei ole pystytetty henkilöstöressurssin ja aikataulujen vuoksi esittelemään eri kohderyhmille.
Valtakunnallinen e-kirjasto tasa-arvoisten ja toimivien e-kirjastopalveluiden tuottajana	Valtakunnalliseen yhden luukun e-kirjastoon liittyminen	Toivakkalaisten tasa-arvoisen mahdollisuus käyttää valtakunnallista e-aineistokokoelmaa (e-kirjat, e-äänikirjat sekä e-lehtien digitaaliset näköisversiot)	E-kirjastoon liitettiin keväällä 2024 muiden Keski-kirjastojen tapaan.

1.1.1.2. Kulttuuripalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on tuottaa kuntalaisille vauvasta vaariin hyvinvointia, virkistystä ja elämyksiä sekä osallistaa kuntalaisia, yhdistyksiä ja yhteisöjä mukaan kulttuurin tuottamiseen.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Toivakan kunnan kulttuuripalveluiden henkilöstöresurssi vuonna 2024 oli 0,1 henkilötyövuotta osana kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan työtehtävää.

Kulttuuripalvelut jatkoi vuonna 2024 osana seudullista lastenkulttuurin yhteistyöverkosto Kulttuuriaittaa, jossa kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija toimii ohjausryhmän jäsenenä. Syksyllä 2024 Kulttuuriaitan toimintamalli muuttui verkostosta lastenkulttuurikeskukseksi, mikä merkitsi muutoksia toiminnan organisointiin. Jatkossa Kulttuuriaitta-kunnat maksavat koordinaatiolle eli Jyväskylän kaupungille osallistumismaksuna yhden euron 0–16-vuotiasta lasta tai nuorta kohden lastenkulttuurikeskuksen yhteiseen budjettiin.

Toivakassa toteutettiin Kulttuuriaitta-yhteistyönä 8. luokkalaisille mediakasvatuspaja toukuussa sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppilaille nukketeatteriesitys marraskuussa. Mediakasvatuspajan kustannukset eivät näy Kulttuuriaitan kustannuspaikalla, sillä Kulttuuriaitan kautta tavoitetulla pajaohjaajan kulu maksettiin työsopimuksen kautta. Teatteri Qo:n Ovisilmä -nukketeatteriesitys saatiin Kulttuuriaitta-yhteistyön avulla maksuttomasti, koska esitys oli osa Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa LIVE 2 -hanketta.

Vuonna 2024 osallistuttiin Keski-Suomen liiton hallinnoimaan Kulttuuritasku- hankkeeseen, jonka tehtävänä oli kuntien kulttuuritoiminnan kehittäminen vuosina 2023–2024. Toivakka osallistui hankkeen tulevaisuustyöpajaan ja eteläisen alueverkoston tapaamisiin. Lisäksi hankkeen kautta toteutettiin elokuussa kirjastolla Kulttuurikahvila-tapahtuma. Kulttuuritasku-hanke kustansi tapahtuman tanssiesiintyjän Tanssiryhmä Off/Balancen esityksen.

Perinteisinä kulttuuripalveluiden tapahtumina järjestettiin maaliskuussa naistenpäivän tapahtuma yhteistyössä Toivakan evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa. Vanhassa Pappilassa järjestettiin elokuussa yhteistyössä Toivakan Pitäjaseuran kanssa yhteislauluilta. Lisäksi kulttuuripalvelut järjesti itsenäisyyspäivän juhlan yhteistyössä Toivakan evankelis-luterilaisen seurakunnan ja Toivakan helluntaiseurakunnan kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija kokosi tapahtumien vuosikellon, jossa on esillä myös kulttuuriin liittyviä tapahtumia. Vuosikello toimii kunnan markkinointityöryhmän työkaluna ja se on myös esillä Padlet-alustalle kootussa tapahtumasuunnittelualustassa.

Lapsille ja nuorille suunnattu kirjaston ja kulttuurin asiakaskysely toteutettiin loppuvuodesta yhdessä kirjastonhoitajan kanssa. Kyselyyn vastasi 122 henkilöä ja tuloksista tehdään kooste

lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan keväällä 2025. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kulttuurisuunnitelman lapsia ja nuoria koskevassa osuudessa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Kulttuurin keinoin vahvistettu kuntalaisten hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys.	Monipuolisten kulttuuripalvelujen suunnitteleminen ja toteuttaminen kuntalaisten ja kulttuurin ammattilaisten yhteistyönä.	Toivakan vauvasta vaariin - KulttuuriVakka-kulttuurisuunnitelman valmistuminen ja toteuttaminen.	Kulttuurisuunnitelman valmistelu on kesken.
	Toteutetaan arviointikysely.	Kulttuuripalvelujen tuottaman kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden näkyväksi tekeminen.	Kulttuuripalveluiden ja kirjaston yhteistyönä on toteutettu asiakaskysely lapsille ja nuorille syksyllä 2024. Kulttuurisuunnitelma laaditaan asiakaskyselyn vastauksia hyödyntäen.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Kulttuuripalvelut ovat kaikille ikäryhmille saavutettavia.	Paikallisia kulttuuritoimijoita kutsutaan hyvinvointia lisääviin tapahtumiin. Kulttuuritoimintaa suunnitellaan osana Kulttuuriraitta-verkoston yhteistyömahdollisuuksia hyödyntäen.	Kulttuurin tuottamiselle ja kuluttamiselle on tarjolla monipuolisia mahdollisuuksia. Kulttuuriraitta-toimintasuunnitelman mukaisten sisältöjen toteutuminen.	Kulttuuripalveluita on toteutettu ja tarjottu vakiintuneisiin toimintatapoihin perustuen, mutta myös uutta koikkeilla. Kulttuuripalveluita on toteutettu myös Kulttuuriraitta-yhteistyönä. Tapahtumissa on hyödynnetty paikallista kulttuuriasiantuntijuutta.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>			
Paikallisen kulttuuritunteumuksen sekä alueellisen ja valtakunnallisen näkyvyyden kehittäminen.	Toivakkalaiset kulttuuritoimijat kootaan kulttuuritoiminnan kartalle. Järjestetään toivakkalaista taidetta esittelevä näyttely, josta viestitään ja jota markkinoidaan alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Toivakkalaiset kulttuuritoimijat näkyvät ja heidät tunnetaan alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Kulttuuritoimijoita ei ole koottu kulttuuritoiminnan kartalle, mutta kulttuuri näkyy osana Toivakan vapaa-ajan tapahtumien vuosikelloa. Erillistä toivakkalaista taidetta yhteen kokoavaa näyttelyä ei ole järjestetty, mutta kirjastolla on toteutettu useita toivakkalaisten taiteilijoiden tai taiteen harjoittajien näyttelijöitä.

TOIMINTA-AJATUS

Vapaa-aikapalvelut tuottaa ja kehittää sekä osallistaa kuntalaisia suunnittelemaan ja tuottamaan monipuolisia, hyvinvointia tukevia vapaa-aikapalveluja ja –tapahtumia kaikenikäisille toivakkalaisille.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Vapaa-aikapalveluiden henkilöstöresurssi vuonna 2024 oli 0,45 henkilötyövuotta kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan työstä.

Vapaa-aikapalvelut tuotti vuoden 2024 aikana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tapahtumia ja tilaisuuksia, muun muassa Nisulan kyläseuran ja Toivakan evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa Soppaa ja seurustelua -tilaisuuksia, hyvinvointitapahtuma, kunnan lasten kesäleiri, kirjaston joulun avaus ja Toivakan joulumyyjäiset.

Toivakan kunnassa toteutettiin jälleen lukuvuonna 2023–2024 Harrastamisen Suomen mallin hanke aluehallintoviraston hankerahoituksella. Hankkeen aikana järjestettiin kirkonkylällä alakoululaisille tammi-huhtikuussa kaksi kerhoa: koira-avusteista tunnekasvatusta tarjoava Tunneturre-kerho sekä Toivakan koulukeskuksen liikuntasalissa liikuntaa ja kulttuuria yhdistelevä Sirkuskerho. Lisäksi Kankaisten kyläkoululla pidettiin liikuntaan painottuvaa monilajikerhoa tammitoukokuussa. Vapaa-aikapalvelut toteutti yhteistyössä koulun kerhotoiminnan koordinaattorin kanssa harrastustoivekyselyn peruskouluikäisille lapsille ja nuorille lukuvuoden ja hankekauden 2024–2025 Harrastamisen Suomen mallin ja koulun kerhotoiminnan suunnittelua varten.

Vapaa-aikapalveluita kehitettiin vakiinnuttamalla toivakkalaisille yhteisöille, yhdistyksille ja seurakunnille tarkoitettu yhteisöjen iltojen toimintamalli. Yhteisöjen iltoja järjestettiin kaksi keväällä ja kaksi syksyllä ja niissä käytiin läpi ajankohtaisia asioita yhteisötoimijoita osallistaen. Vapaa-aikapalveluita kehitettiin myös laatimalla eri toimijoita osallistaen vapaa-ajan tapahtumien vuosikello helpottamaan tapahtumasuunnittelua, vähentämään tapahtumien päällekkäisyyttä ja toisaalta tehostamaan tapahtumatuotantoa esimerkiksi tarjoamalla mahdollisuus samankaltaisten tapahtumien yhdistämiseen. Vuosikello on näkyvillä kuntalaisille Padlet-työkaluun laaditulla tapahtumasuunnittelualustalla. Lisäksi vuosikello on käytössä erityisesti kunnan markkinointiryhmän, mutta myös hyvinvointiryhmän suunnittelutyökaluna.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Hyvinvointia monipuolisesti tukevat ja edistävät, kuntalaislähtöiset vapaa-ajan palvelut.	Tehdään vapaa-ajan palveluiden tuottamisessa yhteistyötä kuntayhteisön eri toimijoiden kanssa. Laaditaan yhteisöllisesti osallistaen vuosikello kuntayhteisön vapaa-ajan toiminnoille ja toteutetaan vuosittainen asiakaskysely.	Kuntayhteisön vapaa-ajan toimintoja ja tapahtumia tuotetaan suunnitelmallisesti kuntalaisten tarpeet huomioiden. Palveluiden kehittämisessä hyödynnetään tiedolla johtamista. Vapaa-aikapalveluiden vuosikello osana hyvinvointityön vuosikelloa	Vapaa-ajan tapahtumia ja toimintoja tuotettiin suunnitelmallisesti kuntayhteisön vapaa-ajan tapahtumien vuosikellon avulla. Vuosikello laadittiin eri toimijoita osallistamalla. Lisäksi Padlet-alustalle on tehty tapahtumien suunnittelualusta yhdessä hyvinvointisuunnittelijan kanssa. Peruskouluikäisille on toteutettu harrastustoivekysely alkuvuodesta 2024 Harrastamisen Suomen mallin hanke-suunnittelua varten.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Turvalliset edellytykset ja olosuhteet omaehtoisille ja ohjatuille vapaa-ajantoiminnolle.	Ylläpidetään vapaa-ajantoimintojen rakennettuja olosuhteita.	Vapaa-ajantoiminnot kohtaavat ja vastaavat eri-ikäisten kuntalaisten tarpeisiin painottaen nuorten tarpeita.	Olosuhteiden ylläpidossa on huomioitu eri ikäryhmät nuorten tarpeita painottaen, esim. nuorten suosima tekojääkaukalo. Olosuhteiden ylläpidon viitekehystä on luotu liikuntapaikkasuunnitelman laatimistyössä.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>			
Vetovoimaiset vapaa-ajan palvelut	Viestitään kuntayhteisönä vapaa-ajan mahdollisuuksista ja olosuhteista kohderyhmille paikallisesti Toivakassa ja alueellisesti Keski-Suomessa.	Toivakan vapaa-ajan mahdollisuudet ovat näkyvillä paikallisesti ja alueellisesti lähikunnissa. Kuntayhteisön ajankohtainen palvelutarjonta on kattavasti esillä Lähellä.fi-palvelussa.	Vapaa-ajan tapahtumista on viestitty paikallisesti eri tavoin ja alueelliseen näkyvyyden kannalta Menoinfo.fi-verkkosivujen kautta. Yhdistysten palvelutarjonta ei vielä ole kattavasti esillä Lähellä.fi-palvelussa.

1.1.1.1. Liikuntapalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää liikunnallista elämäntapaa ja harrastamista sekä edistää liikuntapalvelujen saatavuutta.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Liikuntapalvelut tuotti erilaisia liikuntatapahtumia vuoden 2024 aikana yhteensä yhdeksän.

Helmikuussa järjestettiin yhteistyössä Nisulan kyläseuran kanssa Nisulan laskiaishiidot. Toisena hiihtotapahtumana toteutettiin maaliskuussa Ahvo-hiihdot eli Ahvo Taipaleen nimikkohiihtotapahtuma yhteistyössä eri yhdistysten kanssa.

Toukokuussa järjestettiin Toivakan koulukeskuksen tekonurmikentällä futistapahtuma lapsille ja nuorille yhteistyössä MLL Toivakan yhdistys ry:n, Toivakan koulukeskuksen vanhempaintoimikunnan, Toivakan Rivakka ry:n ja JJK Jyväskylä ry:n kanssa.

Kesäkuussa liikuntapalvelut järjesti kaikille avoimen ulkokuntosalilaitejumpan ja laitteiden käytön opastusta. Heinäkuussa toteutettiin pallopelipiste monitoimikenttä Vakkareenalla Toivakan kesämarkkinoiden yhteydessä. Lisäksi heinäkuussa järjestettiin yhteistyössä Jyväskylän Aalto ry:n kanssa lasten rantauimakoulu, jossa oli kaksi eri tasoryhmää aloitteleville ja edistyneemmille uimareille.

Lokakuussa järjestettiin Vanhustenviikon ohjelmana muun muassa yhteislenkkeilyä senioreille. Lisäksi toteutettiin Huikon maastopyöräreitin avajaisajot yhteistyössä JYPS ry:n ja Toivakan Rivakka ry:n kanssa. Joulukuussa toteutettiin tekojään avajaistapahtuma Joulupelit tekojäällä. Tapahtuman järjestämisessä mukana oli Toivakan koulukeskuksen 9. luokka, Toivakan Rivakka ry, FC Laji Kuin Laji ry ja yksityisiä toimijoita.

Liikuntapalveluita kehitettiin työstämällä liikuntapaikkasuunnitelmaa yhdessä kuntaympäristöpalveluiden kanssa. Lisäksi liikunta- ja kuntosalin vakiovuorohakua kehitettiin organisoimalla haku kesällä sähköisen hakulomakkeen kautta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Liikuntapalvelujen tuottaminen kuntayhteisön kesken	Liikkumista edistävien toimijoiden kokoaminen yhteen.	Kuntayhteisön liikuntatoimijoiden toimiva yhteistyö.	Liikkumista edistäviä toimijoita on koottu yhteen erilaisten tapahtumien suunnittelussa.
	Hyvinvoinnin, aktiivisen elämäntavan ja liikuntaharrastuneisuuden selvitys kuntalaisia ja yhteisöjä osallistamalla.	Eri-ikäisten kuntalaisten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita vastaavien liikuntapalvelumahdollisuuksien järjestäminen.	Eri-ikäisille kuntalaisille on järjestetty erilaisia liikuntapalvelumahdollisuuksia.

Uuden ajan maalaisidylli

Turvalliset ja houkuttelevat liikkumisolosuhteet.	Liikkumisympäristöjä hoidetaan ja ylläpidetään yhteisöllisen ja liikkuvan elämäntavan mahdollistamiseksi yhteistyössä kuntaympäristöpalveluiden kanssa liikuntapaikkojen laatukriteereiden mukaan.	Liikuntapaikkojen laatukriteerit	Liikuntapaikoille on määritetty liikuntapaikkasuunnitelmatyössä hoitokategoriat ja ylläpidon tasot.
---	--	----------------------------------	---

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Viestintä Toivakan monipuolisista liikkumismahdollisuuksista veto- ja pitovoimatekijänä.	Viestinnässä nostetaan esille liikkumismahdollisuuksia.	Toivakkalaiset liikuntapaikat ja -toimijat tunnetaan myös kuntayhteisön ulkopuolella terveyden ja hyvinvoinnin edistäjinä.	Liikuntapaikoista on viestitty alueellisesti. Esimerkiksi Huiron maastopyöräreitti sai avajaisajoista viestimisen yhteydessä alueellista näkyvyyttä eri kanavissa.
Toivakkalaisten liikuntapaikkojen kehittäminen resurssi- viisaasti	Liikuntapaikkojen käyttäjämäärien ja käyttöasteen anonyymien laskennan toteuttaminen esim. kävijälas- kurilla tai otannalla	Pyritään kehittämään sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen käyttäjäseurantaa ja käyttöastetta.	Liikuntapaikkojen käyttäjämäärien seurannan tapoja on selvitetty, mutta toiseksi tähän ei ole löydetty sopivaa tapaa.

##351-5240##Taloustaulukko

TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista pedagogista lasten kasvatusta, opetusta sekä hoitoa, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä kasvatuskumppanuudessa huoltajien kanssa.

Kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen tarpeen mukaan sekä oikeus saada oikea-aikaista tukea omaan kasvuunsa, kehitykseensä ja oppimiseensa.

Varhaiskasvatusta järjestetään Toivakassa kunnallisena varhaiskasvatuksena kahdessa päiväkodissa siten, että niissä on varhaiskasvatustilain mukainen henkilöstömitoitus. Lisäksi varhaiskasvatusta järjestetään yksityisessä perhepäivähoidossa sekä palvelusetelillä.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta ja jokaisella lapsella on oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen varhaiskasvatukseen sekä saada oikea-aikaista ja riittävää tukea omaan kasvuunsa, kehitykseensä ja oppimiseensa.

Toivakan kunnan varhaiskasvatuksessa on kaksi päiväkotia, Touhuvakka ja Ruuhiryhmä, esiopetusta täydentävä varhaiskasvatusryhmä kirkonkylän koululla sekä yksi yksityinen palvelusetelituottaja perhepäivähoitajana. Lisäksi vuonna 2024 varhaiskasvatuspaikkoja ostettiin kunnallisilta palveluntuottajilta seutusopimushinnoittelun mukaisesti kuudelle lapselle ja yksityisiltä palveluntuottajilta palvelusetelihinnoittelun mukaisesti yhdeksälle lapselle. Seutusopimushinnat tarkistettiin ja päivitettiin sopimuskuntien kesken ja ne tulivat voimaan 1.8.2024 alkaen. Palveluiden ostot muilta kunnilta ylittyivät talousarviosta 16 105,95 euroa. Toivakan kunta myi vuonna 2024 varhaiskasvatuspaikkoja lähikunnille seutusopimushintojen mukaisesti kolmelle lapselle. Myyntituotot eivät toteutuneet vuoden 2024 talousarvion mukaisesti, vaan jäivät arviosta 17 212,48 euroa. Marraskuussa 2024 Jyväskylässä yksityinen päiväkotitoiminta muuttui kaupungin omistukseen, jolloin kahden lapsen varhaiskasvatuskulut siirtyivät palvelusetelikustannuksista asiakaspalveluostojen kustannuspaikalle.

Toivakan varhaiskasvatuksen talousarvio vuodelle 2024 oli 1 347 173 € ja toteuma 1 445 626,22 €. Talousarvio toteutui 105,2%, ylitys 27 500 €.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä vuoden 2024 lopussa oli yhteensä 89 lasta, joista päiväkotitoiminnassa Touhuvakassa 69 lasta, täyttöprosentti 92% ja päiväkotitoiminnassa Ruuhiryhmässä 20 lasta, täyttöprosentti 95%. Täyttöprosentti ei huomioi tuen paikkakertoimia, joten täyttöprosentti Touhuvakassa on ollut vuonna 2024 lähes 100 %, Ruuhiryhmässä 100%. Touhuvakan vuorohoidossa lapsia oli neljä.

Varhaiskasvatuksen nettokustannukset olivat 666,41€/asukas. Lapsikohtaiset nettokustannukset olivat 17 618,69 €/lapsi (jakajana vuoden 2024 lopussa varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten määrä, 89 lasta)

1.8.2024 alkaen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tuli indeksitarkistus (Opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoitus 1062/2023). Indeksitarkistuksen asiakasmaksujen tularajojen merkittävä nousu vaikutti Toivakan kunnan varhaiskasvatusmaksuihin siten, että 80 % maksupäätöksistä tuli maksuttomia, joten arvioidut asiakasmaksutulot eivät toteutuneet.

Toivakan kunnan varhaiskasvatuksessa on työskennellyt vuoden 2024 aikana viisi varhaiskasvatuksen opettajaa, joista kaksi vakituista ja kolme määräaikaista, joista kaksi sijaista. Päiväkotitoiminnassa Touhuvakan viidennen lapsiryhmän toiminta oli vakiintunut ja näin varhaiskasvatuksen vakituisten opettajien tarve kasvoi neljästä viiteen. Yksi määräaikaisen varhaiskasvatuksen opettajan tehtävä avattiin toistaiseksi voimassa olevaan julkiseen hakuun ja tehtävä täytettiin alkaen 1.8.2024. Tehtävään sisällytettiin apulaisjohtajan tehtävät.

3 (5)

Varhaiskasvatuksessa työskenteli vuonna 2024 lastenhoitajia 14, joista vakituisia kahdeksan. Elokuusta 2024 vakinaistettiin yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Kaksi esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa työskentelevää lastenhoitajaa toimi osan työajastaan koulukeskuksen esiopetusryhmässä koulunkäynninohjaajina. Syksyn 2024 toinen esiopetusryhmässä/täydentävässä varhaiskasvatuksessa työskentelevistä lastenhoitajista oli määräaikaisena oppisopimuksella. Erityisavustajia oli keväällä kaksi ja marraskuusta alkaen kolme. Kahden erityisavustajan palkkakulut maksoi vieraspaikkakuntalaisen lapsen asuinkunta.

Vuorohoidon tarve lisääntyi syksyn 2024 aikana kahdesta lapsesta viiteen ja vuorohoitolinjaukseen tehtiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksellä tarkennuksia.

Varhaiskasvatusjohtajan opintovapaan ja kunnan haastavan taloustilanteen vuoksi varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelyissä tehtiin muutoksia siten, että aiemmin määräaikaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävää ei jatkettu vuodelle 2024 vaan työtehtäviä liitettiin osaksi varhaiskasvatusjohtajan sijaisen tehtävää.

Sijaiskuluihin varattiin talousarviossa 2024 Touhuvakkaan 37 000 euroa ja Ruuhiryhmään 6 000 euroa, mutta varhaiskasvatuksen henkilöstön pitkät sairauslomat, osa-aikaissairauslomat, äityslomat, kesän 2024 ennakoitua suurempi lasten hoidontarve vaikuttivat sijaiskuluihin siten, että toteuma oli Touhuvakassa 37 395,66 euroa ja Ruuhiryhmässä 31 967,02 euroa.

Keväällä 2024 varhaiskasvatukseen tuli kolme yksivuotiaista lisää. Lasten turvallisuuden ja riittävän hoitajaresurssin takaamiseksi sekä lapsiryhmän henkilöstön siistimitöiden toteuttamiseksi talousarvioon haettiin ja saatiin lisämääräraha päiväkotiaavustajan palkkaamiseksi maaliskuusta toukokuun loppuun. Kevään onnistuneen pilotoinnin myötä päiväkotiaavustajan tehtävää jatkettiin elokuusta vuoden loppuun saakka.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoituksella (VAKA, oppimisen tuki) järjestettiin koko varhaiskasvatushenkilöstölle täydennyskoulutusta lasten tuen asioista, sekä ryhmäohjauskäyntejä n. 4-5 kertaa/ ryhmä.

Vuoden 2024 aikana jatkui asiakastietojärjestelmä Effican vaihtuminen Edlevoon versioina kolme ja neljä, joista koulutus varhaiskasvatusjärjestelmän pääkäyttäjille.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä toimiva Toivakka</i>			
Toivakka tarjoaa laadukasta varhaiskasvatusta, missä toteutuu lapsen tarvitsema varhainen tuki.	Vahvistetaan varhaiskasvatushenkilöstön kolmitasoisien tuen osaamisen kehittämistä (koulutus ja ryhmäohjauskäynnit)	Henkilöstöllä on riittävästi tietoja ja taitoja sekä kykyä soveltaa kolmitasoista tukea varhaiskasvatuksen arjessa	Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutettiin hankerahoituksella lapsen varhaiseen tuen toteuttamiseen kahdella kokopäiväkoulutuksella sekä ryhmäohjauskäyntien avulla.
	Varmistetaan riittävät resurssit, jotta lain ja asetuksen mukaiset henkilöstömitoitukset toteutuvat huomioiden lasten pitkät hoitoajat.	Lapsiryhmissä on mitoituksen mukainen ammattihenkilöstö.	Lapsiryhmien henkilöstömitoitus toteutui ja siinä huomioitiin vuorohoidon tarpeet. Lisäksi palkattiin päiväkotiaavustaja apuresurssiksi pienten ryhmään ja päiväkodin siistimistöihin. Koko henkilöstö täytti kelpoisuusehdot.
	Aloitetaan kansallisen Valssi-arviointimenetelmän käyttöönotto vaiheittain.	Valssi-arvioinnin käyttöönotto ja toiminnan kehittymisen arviointitulosten pohjalta	Kansallinen Valssi-arviointimenetelmän käyttöönotto ei toteutunut.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Toivakan varhaiskasvatuksessa toimitaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti	Varhaiskasvatuksessa selvitetään ja valmistellaan tavoitteellista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa yhteistyössä henkilöstön kesken mahdollistaen sekä lasten, että huoltajien osallisuus.	Edetään kohti toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistamista.	Varhaiskasvatuksessa toteutettiin suunnitelman mukaisen selvitystyö kehittämiskohteiden valintaan (osallisuuden vahvistaminen ja toimintaympäristöt). Lapsille toteutettiin osallisuuskysely ikä- ja kehitystasot huomioiden. Oppimisympäristöjen kehittämisessä hyödynnettiin vanhempien näkemyksiä (mm. uusi leikkihiha) sekä lasten mielenkiinnonkohteita yhteistyössä Valterikoulun kanssa. Suunnitelman työstö jatkuu v. 2025.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

5 (5)

Toivakan varhaiskasvatuksessa toimitaan palveluohjauksellisella työotteella	Henkilöstö perehdytetään Opetushallituksen palveluohjausmateriaaliin ja kunnan varhaiskasvatuspalveluihin	Henkilöstö tuntee varhaiskasvatuksen palvelut ja osaa ohjata vanhempia palveluiden piiriin.	Henkilöstö osaa ohjata vanhempia palveluiden piiriin ja palveluiden välillä tehdään yhteistyötä.
	Pidetään kunnan kotisivujen tiedot varhaiskasvatuksesta ajan tasalla	Henkilöstö osaa hyödyntää itse ja ohjata huoltajat kunnan kotisivuille	Kunnan kotisivuja on päivitetty varhaiskasvatuksen osalta. Varhaiskasvatukseen on luotu Peda.net-sivut.

##351-5250##Taloustaulukko

TOIMINTA-AJATUS

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Erilaisia toimintamuotoja ovat nuorisotilatoiminta ja -valtuusto, kouluysteistyö sekä erilaiset tapahtumat yhdessä Toivakan muiden nuorisotoimijoiden kanssa. Lisäksi Toivakassa toimii kesään 2024 saakka hankerahoituksella erityisnuorisotyönä etsivä nuorisotyö, jolla on erilliset toimintaperiaatteet.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Nuorisopalveluiden henkilöstöresurssi vuonna 2024 oli kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan työtehtävän osalta 0,45 henkilötyövuotta ja lisäksi nuorisotila Vakkarin valvojen henkilöstöresurssi oli maaliskuun 2024 loppuun saakka noin 0,29 henkilötyövuotta. Huhtikuun 2024 alussa kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija siirtyi toimistotyöaikaan eli nuorisotilalla työskentely väheni huomattavasti. Nuorisotilalle palkattiin toinen valvoja/ohjaaja. Huhti-joulukuussa nuorisotilan henkilöstöresurssi oli 0,58 henkilötyövuotta ja nuorisopalveluiden kokonaishenkilöstöresurssi oli 1,03 henkilötyövuotta. Lisäksi nuorisopalveluiden henkilöstöresurssiin kuuluu hyvinvointisuunnittelija nuorisovaltuuston ohjaajana.

Nuorisotila Vakkarilla on järjestetty nuorteniltoja tiistaisin ja keskiviikkoisin kello 15.00-20.30. Nuorteniltoja pidettiin kevätlukukaudella 2024 6.-8. luokkalaisille ja 9. luokkalaisista aina alle 18-vuotiaille. Syyslukukaudella 2025 nuorisotila oli auki 6.-9. luokkalaisille sekä peruskoulun päättäneistä alle 18-vuotiaille. Nuorisotilalla jatkettiin kävijämäärätilastointia, jota tehtiin nyt myös Toivakan perhekeskusta varten. Heinäkuussa järjestettiin yhteistyössä Toivakan-Joutsan 4H-yhdistys ry:n Kesäkaara-hankkeen kanssa yksi liikunnallinen nuortenilta Toivakan koulukeskuksen tekonurmikentällä. Nuorisotilalla kokeiltiin syksyllä 2024 jalkautuvaa nuorisotyötä hiljaisten iltojen yhteydessä. Toimintamalli vakiinnutetaan kevään 2025 aikana.

Siistiii!-kampanjan päättävää teemaviikkoa vietettiin tammikuussa. Siistiii!-kampanja käynnistettiin edellisvuoden maaliskuussa 2023 lasten ja nuorten hyvän käytöksen tukemiseksi. Kampanjan tavoitteena oli lisätä nuorten hyvinvointia ja osallistaa nuoria käyttäytymään fiksusti. Kampanja herätteli ajattelemaan oman käyttäytymisen merkitystä koko kuntayhteisöä ajatellen. Kampanjan päätösviikko toteutettiin yhdessä K-Market Perälän, paikallisten yhteisöjen sekä yhdistysten sekä Toivakan nuorisovaltuuston kanssa. Teemaviikon aikana järjestettiin herkutteleiltoja, liikuntapäiviä, leipomista, leffailtoja ja bileet koululla. Nuorisovaltuusto osallistui viikon suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi osana kampanjaa organisoitiin nuorille maksuttomia kuntosalivuoroja talven ja kevättalven aikana.

Nuorisopalvelut järjesti yhdessä nuorisovaltuuston, seurakuntien ja MLL Toivakan yhdistys ry:n kanssa nuorten pikkujoulut joulukuussa 2024. Nuorisovaltuusto järjesti ohjelmaa pikkujoulujen etkoille nuorisotila Vakkarilla. Lisäksi hyvinvointisuunnittelija järjesti toukokuussa yhdessä hyvinvointityöryhmän kanssa nuorille Paintball-kokeilua.

Nuorisotyötä kehitettiin virallistamalla Nuorisovakka-työryhmä nuorisolain 9 §:n mukaiseksi nuorisotyön monialaiseksi paikalliseksi työryhmäksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija toimii työryhmän puheenjohtajana. Nuorisovakan toiminta jatkui päätöksenteossa määritellyn

2 (3)

kokoonpanon ja tehtävien mukaisena syksyllä 2024. Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija osallistui myös säännöllisesti alueellisiin nuorisotyön verkostotapaamisiin etäyhteydellä.

Etsivän nuorisotyön osalta syksyllä 2024 suunniteltiin kuntarajat ylittävää yhteistyötä, jonka ajotukseksi kaavailtiin alkuvuotta 2025.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen sekä yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.	Nuorisotyön työryhmätyöskentely eri työryhmissä.	Nuorisotyön työryhmien työskentelysuunnitelmien toteutuminen vuosikellomaisesti. Toivakan aktiivinen nuorisotyön verkosto edistää yhdessä nuorisotyön toimintaa ja kehittymistä kunnan alueella.	Monialainen nuorisotyön työryhmä kokoontui säännöllisesti ja suunnitelmien mukaisesti ja päätöksenteossa asetetusti syksystä 2024 alkaen.
Nuorten osallisuuden näkyminen osallistavassa päätöksenteossa, arjessa ja juhlassa.	Nuorisovaltuuston osallistuminen valmisteltaviin asioihin, nuorten kuuleminen eri toimintojen valmistelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Nuorten osallisuuden vahvistuminen.	Nuorisovaltuusto osallistui muun muassa tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Nuorisovaltuusto osallistui lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmisteluun.
Vaikuttamistoimielin (nuorisovaltuusto) aktiivisena kunnan toimintakentässä	Kehitetään nuorten keskusteluyhteyttä päätöksentekijöiden kanssa	Nuorten osallisuuden vahvistuminen.	Nuorten keskusteluyhteys päätöksentekijöiden kanssa kehittyi vaihtelevasti. Nuorisovaltuusto osallistui aikaisempaa enemmän kunnanvaltuuston kokouksiin. Nuorisovaltuusto laati puheenjohtajan esittelemän kannanoton hyvinvointialueen palveluverkkoillassa.
Etsivän nuorisotyön lakisäateisten tehtävien toteutuminen.	Valmistellaan etsivän nuorisotyön lakisäateisten tehtävien toteuttamista hanketyön päättymisen jälkeen.	Etsivän nuorisotyön lakisäateisten tehtävien toteutuminen myös syksystä 2024 alkaen varsinaisen etsivän nuorisotyön päätyttyä.	Etsivän nuorisotyön lakisäateiset tehtävät eivät toteutuneet syksyllä 2024 asiakastyön osalta. Syksyllä 2024 valmisteltiin alkuvuodesta 2025 alkavaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä etsivässä nuorisotyössä.

3 (3)

Uuden ajan maalaisidylli

Nuorisovaltuusto aktiivisessa roolissa omannäköisen toivakkalaisen, nuorille mukavan vapaa-ajan suunnittelussa ja toteuttamisessa, ylisukupolvisuutta unohtamatta.	Järjestetään sekä nuorille että ylisukupolvisesti toimintoja ja tapahtumia.	Nuoren toivakkalaisuuden näkyväksi tekeminen ja elämänlaadun kohentuminen.	Nuorille järjestettiin tapahtumia sekä ylisukupolvisesti että nuorille itselleen toteuttuna.
--	---	--	--

Nuorisotila Vakkarin toiminta tukee nuoruutta elämänvaiheena.	Vakkari-iltojen toiminnan suunnittelu, valmistelu ja toteuttaminen yhdessä nuorten kanssa.	Nuorisotila Vakkarin kävijämäärien ja ohjatun toiminnan lisääntyminen.	Nuorisotila Vakkarin kävijämäärät kasvoivat vuoden 2023 syksyyn verrattuna ja ohjattu toiminta lisääntyi nuorteniltojen sisältöjen kehittämisen kautta.
---	--	--	---

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Toivakkalainen nuori aktiivisena ja näkyvänä osana ympäröivää yhteiskuntaa.	Osallistuminen säännöllisesti alueellisen nuorisovaltuuston kokouksiin ja toimintaan.	Aktiivinen osallistuminen alueellisessa Keski-Suomen hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa.	Nuorisovaltuuston puheenjohtaja ja sihteeri osallistuivat alueelliseen Keski-Suomen hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon aktiivisesti. Lisäksi puheenjohtaja ja nuorisovaltuuston ohjaaja osallistuivat alueelliseen nuorisotyön kehittämissemiinariin.
	Nuorisovaltuuston tutustuminen lähikuntien nuorisovaltuustojen toimintaan.	Alueellisen nuorisoon liittyvän yhteistyön toteuttaminen.	Nuorisovaltuusto ei tutustunut kollektiivisesti lähikuntien nuorisovaltuustojen toimintaan. Nuorisoon liittyvää alueellinen yhteistyö ei toteutunut vierailujen tai yhteisten tapahtumien osalta, mutta yhteistyötä tehtiin muilla osa-alueilla.

##351-5270##Taloustaulukko

TOIMINTA-AJATUS

Hyvinvointipalveluilla vastataan ja huolehditaan monipuolisin menetelmin kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja yhteistyöstä, osallisuudesta ja kotoutumisen edistämisestä kunnan eri sektoreiden, muiden paikallisten toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnittelija tekee monipuolista yhteistyötä eri palvelualueiden, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä toimi säännöllisesti kokoontuen ja osallistaen kaikki palvelualueet hyvinvoinnin edistämiseen. Hyvinvointityöryhmä laati hyvinvointisuunnittelijan johdolla hyvinvointiraportin lisäksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Kunnassa järjestettiin hyvinvointityöryhmän toimesta iso hyvinvointitapahtuma, johon osallistui kunnan ja hyvinvointialueen toimijoita, yhteisöjä ja yrityksiä. Lisäksi kunnassa järjestettiin useita hyvinvointiteemaisia pienempiä tapahtumia. Hyvinvointisuunnittelija työskenteli alueellisissa ja paikallisissa verkostoissa säännöllisesti. Perhekeskustoiminta käynnistyi kunnassa hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä ja kunnan osalta koordinoijana toimi hyvinvointisuunnittelija. Kotoutumispalveluiden osalta uuden kotoutumislain mukaisten palvelujen kehittäminen sujui suunnitelmien mukaan. Kotoutumispalveluiden puitteissa järjestettiin vuoden aikana kotoutumista edistävä tapahtuma ja pienempiä tilaisuuksia.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Yhteisöllisyys, osallisuus ja hyvinvointi vahvistuvat erilaisten yhteisten tapahtumien ja kampanjoiden kautta.	Kunnassa järjestetään eri tahojen yhteistyössä ja eri tahoja kokoava isompi hyvinvointitapahtuma ja muita pienempiä tapahtumia.	Tapahtumat vastaavat eri väestöryhmien tarpeisiin.	Järjestimme yhteisöjä ja yrityksiä kokoavan kaikille kuntalaisille suunnatun suuremman hyvinvointitapahtuman. Lisäksi oli useita pienempiä ja eri väestöryhmien hyvinvointia edistäviä tapahtumia ja tilaisuuksia.
Vaikuttamistoimielinten rooli vahvistuu kunnan toimintakentässä.	Vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toimintaa tehostetaan niin, että rooli vaikuttamisen ”työrukkasena” ja yhteistyö kuntapäättäjien kanssa vahvistuu kohtaamisten kautta.	Vaikuttamistoimielimet toimivat viestinviejinä kuntalaisten ja kuntapäättäjien välillä.	Vaikuttamistoimielinten puheenjohtajat osallistuivat aikaisempaa aktiivisemmin valtuuston kokouksiin. Vanhus- ja vammaisneuvosto järjesti uutena toimintana ikääntyneitä kohtaavan tapahtuman ja pyrki kuulemaan aktiivisesti ikääntyneitä.
Hyvinvointi rakentuu paikallisen ja alueellisen yhteistyön ja resurssien yhdistämisen keinoin.	Järjestetään hyvinvointia edistäviä toimintamuotoja, esim. retkiä, yhteistyössä alueellisesti.	Paikallista ja alueellista yhteistyötä tehdään (erityisesti lasten ja nuorten) arjen hyvinvoinnin edistämiseksi hyvinvointialueen, naapurikuntien ja eri paikallisten toimijoiden kanssa eri toimintamuotojen kautta.	Naapurikuntien kanssa yhteiset toimintamuodot jäivät vielä suunnittelun asteelle. Paikallinen yhteistyö toteutui hyvin. Alueellinen yhteistyö esim. perhekeskuksen muodossa käynnistyi.

Uuden ajan maalaisidylli

Vastataan ja huolehditaan Toivakassa kotoutumisen edistämisen kehittämistä, suunnittelusta ja seurannasta, palveluiden soveltuvuudesta myös maahanmuuttaneille.

Huolehditaan siitä, että kunnassa on tarpeisiin nähden riittävästi kotoutumislain mukaisia toimenpiteitä ja palveluja sekä henkilöstön kotoutumisasioiden osaamista.

Mahdollistetaan ja järjestetään onnistunut kotoutumisen eri syistä maahanmuuttaneille.

Uuden kotoutumislain mukaisten palvelujen suunnittelu ja kehittäminen toteutuivat suunnitellusti. Hyvinvointisuunnittelijan osamista kehitettiin erilaisten täsmäkoulutusten kautta. Kunnan osalta kotoutumispalvelut pystyttiin tarjoamaan riittävällä tasolla vaikkakin yhteistyö hyvinvointialueen kanssa oli ajoittain haasteellista. Ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmä (UMA) otettiin käyttöön.

Toivakassa uudet asukkaat kiinnitetään vahvasti osaksi kuntayhteisöä.

Tarjoamme kaikille uusille toivakkalaisille mahdollisuuden kohdata kunnan edustaja ja heille lahjoitetaan Toivakasta ja sen palveluista tiedottava ns. Toivakkakassi.

Uudet toivakkalaiset kontaktoidaan järjestelmällisellä tavalla ja tavoitetaan heidät osaksi koko kuntayhteisöä.

Uusille toivakkalaisille jaettiin kirjastolta yhdeksän Toivakkakassia, joissa oli kunnan palveluesite ja yhdistysten toiminnan esittelyä. Kunta järjesti uuden kuntalaisen illan. Verkkosivuille luotiin oma sivu uusille kuntalaisille. Uusien asukkaiden kontaktoinnissa/tavoittamisessa on vielä kehitettävää poikkiallinnollisesti.

Seurataan kansallisia terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien linjauksia.

Valmistellaan ja tuetaan kansallisten terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien toimeenpanoa ja levitetään hyviä käytänteitä.

Saadaan arkeen toimiva perhekeskisyhteistyö ja siihen liittyvien eri työryhmien toiminnan selkeys ja pystytään kehittämään hyvinvointiosaamista.

Kansallisia linjauksia on seurattu. Perhekeskustoiminta käynnistyi yhteistyössä hva:n kanssa ja siihen liittyvät työryhmät selkiytyivät.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

4 (4)

Toivakka on näkyvästi aktiivinen kunta sidosryhmäyhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueella, maakunnallisissa verkostoissa sekä yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Tehdään aktiivista sidosryhmäyhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen ja maakunnallisten verkostojen kanssa, alueen oppilaitosten ja eri järjestöjen, yhdistysten ja yritysten, seurakuntien sekä seurojen välillä.	Verkostoidutaan ja löydetään toimivia yhteistyökumppanuuksia. Hyvinvointipalveluissa osallistutaan mahdollisuuksien mukaan verkostohankkeisiin sekä kehitetään myös omin hankkein.	Hyvinvointisuunnittelija toimi aktiivisesti paikallisissa ja alueellisissa verkostoissa yhteistyötä tehden. Omia hankkeita ei käynnistynyt. Verkostohankkeiden suunnitteluun osallistuimme, mutta alueelliset hankkeet eivät toteutuneet.
Toivakassa hyödynnetään vahvasti hyvinvointitietoa.	Hankitaan kokemustietoa kunnan eri väestöryhmien kyselyillä. Toteutetaan vuosittain vähintään yksi tiedonkeruu.	Hyvinvointitietoa viestitään kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle tiedolla johtamisen työkaluksi.	Hyvinvointipalvelut lanseerasivat uutiskirjeen, jonka välityksellä niin kuntalaiset kuin henkilöstö saavat ajankohtaista tietoa. Tiedonkeruu toteutui kesämarkkinoiden yhteydessä. Hyvinvointisuunnittelija viesti kuntaorganisaatiolle ajankohtaista hyvinvointitietoa, esimerkiksi TEA-tiedonkeruun ja Move-mittauksen tulokset.

##351-5280##Taloustaulukko
